

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3309-12

meddelad i Stockholm den 23 april 2013

KLAGANDE
Göteborgs kommun

Ombud: AA
Social resursförvaltning
Box 7010
402 31 Göteborg

MOTPART
Migrationsverket
Verksamhetsområde mottagning
Bosättnings- och statsbidragsenheten
601 71 Norrköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Jönköpings dom den 23 maj 2012 i mål nr 2256-11

SAKEN
Statlig ersättning för flyktingmottagande

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar med ändring av underinstansernas avgöranden att Göteborgs kommun är berättigad till ytterligare statlig ersättning med 3 336 kr.

Dok.Id 131211

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Göteborgs kommun ansökte hos Migrationsverket om ersättning enligt 21 § förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m., ErsF, för kostnader kommunen haft under perioden april – juni 2009 för en flicka med skyddade personuppgifter som var placerad i hem för vård och boende. Ersättning beviljades med 283 104 kr. Migrationsverket avslag dock en begäran om ersättning med 3 336 kr för inköp av extra kläder. Migrationsverket ansåg att denna kostnad inte kunde ersättas med stöd av 21 § ErsF. Förvaltningsrätten avslag kommunens överklagande. I det nu överklagade avgörandet avslag även kammarrätten kommunens överklagande. Enligt kammarrätten bör ersättning inte lämnas för andra kostnader än sådana som enligt Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär 08:81 bör ingå i arvodet eller i omkostnadsersättningens grund- och tilläggskostnader. Kostnaden för en basuppsättning kläder får enligt kammarrättens mening anses ingå i den grundkostnad som kommunen redan har fått ersättning för. Kostnaden för en extra uppsättning kläder skulle enligt kammarrättens mening kunna ersättas som en tilläggskostnad utöver grundkostnaden. Tilläggskostnader ska dock beräknas individuellt och prövas mot bakgrund av det placerade barnets eventuella speciella behov. Kommunen har i målet inte visat att sådana speciella behov föreligger.

YRKANDEN M.M.

Kommunen yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen beslutar att den ska få ersättning för kostnaden för en extra uppsättning kläder med 3 336 kr. Kommunen anför till stöd för sin talan bl.a. följande. Kommunen har ansökt om ersättning för extra omkostnader eller tilläggskostnad avseende extra kläder till en flicka som placerats i skyddat boende. Flickan kom till Sverige 2008 och familjehemsplacerades hos en släkting. Under våren 2009 framkom allvarliga missförhållanden i familjehemmet. Barnet var utsatt för hedersrelaterat våld. Händelserna polisanmälades av socialtjänsten och barnet omplacerades. Under den aktuella ersättningsperioden var flickan placerad i ett skyddat hem för vård eller boende (HVB-hem). HVB-hemmet får sitt uppdrag av socialnämnden. Uppdraget

Mål nr
3309-12

grundar sig på den plan som upprättats för flickan och innehållet i vården övervägs regelbundet i enlighet med bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453), SoL. De ensamkommande barnen får stöd och biståndsinsatser på samma villkor som andra av kommunen placerade barn. När flickan flyttades till det skyddade boendet saknade hon i stort sett kläder och därför beviljades den aktuella ersättningen. Kostnaden för kläderna regleras inte av det avtal som kommunen hade tecknat med HVB-hemmet.

Migrationsverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Den extra omkostnaden för inköp av kläder ingår i den schablonersättning som kommunen redan har erhållit enligt 10 § ErsF. Kostnaden kan därför inte ersättas enligt 21 § ErsF. Denna bestämmelse ger rätt till ersättning för kostnader som har ett direkt samband med barnets fostran och omvårdnad. Inköp av en ny uppsättning kläder kan inte anses utgöra en sådan kostnad. Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär är att betrakta som en rekommendation som är avsedd att ge vägledning till kommunens handläggare men som inte kan anses vägledande vid bedömning av ersättning enligt 21 § ErsF.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den rättsliga regleringen m.m.

I propositionen om samordnat flyktingmottagande och nytt system för ersättning till kommunerna, m.m. (prop. 1989/90:105) föreslog regeringen bl.a. att riksdagen skulle godkänna riktlinjer för ersättning till kommunerna för flyktingmottagande. Förslaget gick i korthet ut på att huvuddelen av det dåvarande bidraget till kommunerna slogs samman till en samlad schabloniserad ersättning som normalt utgår per mottagen flykting med ett visst belopp i kronor. Ersättningen avsåg att täcka genomsnittliga kostnader och bidrag för bl.a. ekonomisk hjälp till försörjning, bostadskostnad och svenskundervisning. Det påpekades att det emellertid även i fortsättningen skulle finnas behov av vissa särskilda ersättningar vid sidan av schablonersättningen, bl.a. för kostnader för vård av vissa barn utan egna vårdnadshavare (a. prop. s. 19). I ett förslag till riktlinje angavs att ersättning

lämnas för faktiska kostnader för sådan vård av ensamma flyktingbarn under 18 år som sker med stöd av bl.a. socialtjänstlagen. Under skälen för förslaget angavs att kostnaden i det enskilda fallet kan vara mycket hög och att det därför är svårt att inordna denna ersättning i en schablonersättning. Ersättning bör lämnas för hela den faktiska vårdkostnaden. Schablonersättning bör också lämnas enligt de regler som gäller för övriga flyktingar för att täcka övriga kostnader (a. prop. s. 25).

Sedan riksdagen godkänt förslaget till riktlinjer beslutade regeringen den nu aktuella förordningen. Av 21 § första stycket i den i målet tillämpliga lydelsen (SFS 2007:627) följer bl.a. att ersättning beträffande ensamkommande barn lämnas för kommunens kostnader för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen. Av andra stycket framgår att ersättning lämnas också för vård av den som fyllt 18 år men inte 21 år, under förutsättning att vården påbörjats före 18 års ålder.

Enligt 6 kap. 1 § första stycket SoL ska socialnämnden sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende. I andra stycket anges att socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård.

I socialnämndens förpliktelse att tillhandahålla god vård ligger även ett kostnadsansvar (se RÅ 1988 ref. 80 I och II).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Enligt 21 § första stycket ErsF ska ersättning lämnas för de kostnader som kommunen haft för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen.

Av förordningstexten framgår inte annat än att hela kostnaden ska ersättas. Att ersättning ska lämnas för hela den faktiska vårdkostnaden vinner även stöd av ovan angivna propositionsuttalanden.

Placering i ett HVB-hem utgör sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen. Frågan är då om kommunens kostnad för inköp av en ny uppsättning kläder åt en flicka placerad i ett sådant hem är en del av denna vård. För det fall kostnaden hänförs till denna vård täcks den inte av den schablonersättning som betalas ut med stöd av 10 § ErsF.

Enligt 6 kap. 1 § första stycket SoL ansvarar socialnämnden för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård.

I det ansvar som en kommun har för att den som placeras i ett HVB-hem, ligger ett ansvar för att täcka samtliga kostnader som är förbundna med vården.

Kommunen har uppgett att kostnaden för kläderna inte reglerades av det avtal som kommunen hade tecknat med HVB-hemmet.

Kommunen har gjort bedömningen att den i målet aktuella flickan hade behov av en ny uppsättning kläder för att få en god vård. Det finns inte anledning att ifrågasätta denna bedömning. Omständigheterna i det aktuella fallet var sådana att det föll inom socialnämndens vårdansvar att bekosta en ny uppsättning kläder.

Mål nr
3309-12

Den kostnad kommunen haft för inköp av kläder är en kostnad för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen och för vilken ersättning ska lämnas enligt 21 § ErsF. Överklagandet ska därför bifallas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Karin Almgren, Olle Stenman, Erik Nymansson och Elisabeth Rynning.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Wännström.